

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła sposób, w jaki samorządy województwa kujawsko-pomorskiego wydatkowały środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Choć fundusze, które wyniosły łącznie 631 mln zł, umożliwiły realizację projektów o wartości 1,6 mld zł, to system kontroli zarządczej w badanych jednostkach okazał się niewystarczający. NIK wykryła liczne nieprawidłowości, od etapu planowania, przez realizację, aż po wydatkowanie i rozliczanie środków.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych został stworzony, aby wspierać samorządy w realizacji „inwestycji bliskich ludziom”. W ramach programu do jednostek samorządu terytorialnego w całej Polsce trafiło ponad 13 mld zł w formie bezzwrotnych dotacji z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Kontrola NIK, przeprowadzona w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2024 r., objęła dwa starostwa powiatowe i osiem urzędów gmin, koncentrując się na dziesięciu inwestycjach o łącznej wartości 75,3 mln zł.

Niewłaściwy nadzór i naruszenia przepisów

Wszystkie skontrolowane inwestycje, obejmujące budowę i przebudowę budynków użyteczności publicznej, takich jak placówki oświatowe, ośrodki wsparcia czy obiekty sportowe, odpowiadały na potrzeby lokalnych społeczności. Niestety, w ośmiu z dziesięciu przypadków stwierdzono nieprawidłowości w przygotowaniu do realizacji, a w sześciu inwestycjach roboty budowlane wykonano niezgodnie z przepisami technicznymi.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że samorządy w niewystarczającym stopniu nadzorowały etap planowania. W pięciu jednostkach błędy dotyczyły opisu przedmiotu zamówienia i warunków przetargów. W siedmiu przypadkach odebrano dokumentację projektową z brakami formalnymi lub błędami. Co więcej, w dwóch jednostkach rozpoczęto roboty budowlane bez uzyskania wymaganych pozwoleń, co stanowi naruszenie prawa. W dwóch kolejnych przypadkach nie ustanowiono inspektorów nadzoru we wszystkich wymaganych branżach.

Błędy w rozliczaniu środków i brak kontroli wewnętrznej

Kontrola NIK wykazała również liczne nieprawidłowości w obszarze finansowym. Sześć z dziesięciu skontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego nie opracowało planu finansowego dla wydzielonego rachunku środków RFIL, a w sześciu jednostkach nieprawidłowo sporządzano lub przekazywano z opóźnieniem informacje o wykorzystaniu funduszy. Do najczęstszych problemów należały pomyłki, błędne księgowania i niewłaściwe interpretacje zasad wykorzystania środków.

Co istotne, w żadnej ze skontrolowanych jednostek nie przeprowadzono odrębnych kontroli wewnętrznych ani audytów, co zdaniem NIK świadczy o braku właściwego nadzoru nad całym procesem inwestycyjnym, od planowania aż po rozliczenie.

NIK apeluje do samorządów o zmiany

W obliczu wykrytych nieprawidłowości, NIK sformułowała szereg wniosków skierowanych do wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i starostów. Izba apeluje o dokonanie przeglądu skuteczności systemów kontroli zarządczej, a także o zapewnienie przestrzegania minimalnych wymagań dotyczących dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. NIK wzywa również do rzetelnego i terminowego rozliczania środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

NIK o inwestycjach ze środków RFIL w woj. kujawsko-pomorskim

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 16, wrzesień 2025 09:05

Tomasz Smaś

Odsłony: 423

Wnioski z kontroli mają na celu zapobieżenie podobnym błędom w przyszłości, by inwestycje realizowane przez samorządy były prowadzone w sposób oszczędny, efektywny i zgodny z przepisami.

Źródło: NIK